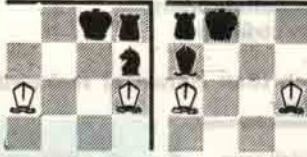

SATRANÇTA USTALIK DERSLERİ

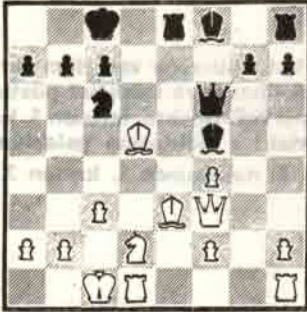
Şekil 4'de siyah şah kendi taşları ile sarılıp korunmak istenmiş, fakat beyaz, taş feda ederek hatları açmak ve öldürücü darbeyi indirmek olanağı bulmuştur: 1. K: h6+! gh (Eğer 1... Ş:h6 ise 2. Vg5+ Şh7, 3. Vh4+ Şg6, 4. f5X), 2. Vg8+! A:g8, 3. Ff5X Aşağıdaki mat durumlarına sık rastlanır (Şekil 5).

ŞEKİL : 5

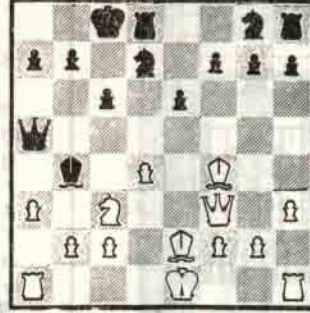
Burada iki fil şaha iki yandan saldırarak onu ateş çemberine almıştır. Şahın hareketine kendi taşları engel olmaktadır, böyle bir blokaj sıkışık pozisyonların sonucu olarak sık görülür. İşte klasik bir örnek (Şekil 6).

ŞEKİL : 6

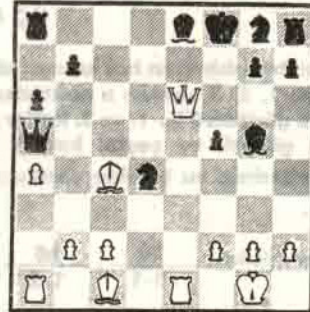
Şekil 6'daki oyun şöyle bitmişti: 1... V:c3+!, 2. bc Fa3X. Böyle bir duruma özellikle büyük rokdan sonra sık rastlanır, c7'deki (veya c2'deki) piyon öne bir hamle yapmıştır, düşman fil h2-b8 çizgisindedir (veya b1-h7), vezir kanadındaki şah izole edilmiştir ve tahta kenarında oluşu kaçış olanaklarını kısıtlamaktadır.

ŞEKİL : 7

Şekil 7'deki oyunda bu şartların hepsi vardı, e2'deki fil a6 karesine zafere götürücü bir darbe indirmeğe hazır ve a6 karesini yalnız b7'deki piyon değil, a5'deki vezir de koruyordu. b7'deki piyon veziri c6'da feda ederek susturulabilirdi. Fakat siyah veziri ne yapmalı? 1. ab! V:a1+, 2. Şd2 V:h1. Başka çare yoktu, çünkü a hattı beyazların ateşi altında idi. Şimdi durum bundan önceki örneğe benzemektedir, yalnız renkler değişmiştir. 3. V:c6+! bc, 4. Fa6X.

ŞEKİL : 8

Savunan tarafın çok elverişsiz şartlar altında bulunduğu hallerde şah kanadında da benzer durum meydana gelebilir (şekil 8). Siyah iki taş fazla olmasına rağmen şahının sıkışık durumu yüzünden oyunu kaybetmiştir: 1. Vd6+ Fe7 (umut kalmamıştır, eğer 1... Ae7 ise, 2. F:g5), 2. K:e7 A:e7, 3. Vf6+! gf, 4. Fh6X.

NAUKA-1 JIZN'den
Çeviren: Dr. Selçuk ALSAN